

Faktaark

Der er siden undvigelsen fra retspsykiatrisk afdeling, Psykiatrisygehus Slagelse den 19. november 2019 iværksat og planlagt følgende initiativer:

- Rigspolitiet udsendte den 29. november 2019 retningslinjer til politikredsene, hvor det indskræpes, at kredsene skal være særlig opmærksomme på behovet for eventuelle sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med situationer, hvor bandemedlemmer mv. skal anbringes i varetægtsurrogat, herunder drøfte sikkerheden omkring anbringelsen med anbringelsesstedet.
- Den 5. december 2019 aftalte Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, direktøren for kriminalforsorgen samt repræsentanter for Region Sjælland og Danske Regioner,
 - at det i tæt samarbejde mellem politiet, anklagemyndigheden, kriminalforsorgen og psykiatrien skal sikres, at der sker en grundig visitation af bandemedlemmer, som i forbindelse med en straffesag optræder påfaldende,
 - at der skal være bedre dialog mellem politiet og regionerne i forbindelse med surrogatvaretægtsfængsling af bandemedlemmer mv. i retspsykiatrien,
 - at der skal være løbende dialog mellem anklagemyndigheden og regionerne i situationer, hvor et bandemedlem mv. er blevet varetægtsfængslet i surrogat på en retspsykiatrisk afdeling, og hvor det efterfølgende vurderes at der ikke er et psykiatrisk behandlingsbehov.
- I januar 2020 udsendte Rigspolitiet retningslinjer til politikredsene vedrørende arrestanttransporter og sikkerhedsvurderinger. Det fremgår heraf, at politiet skal udarbejde sikkerhedsvurderinger hvis en anholdt/frihedsberøvet skal fremstilles i grundlovsforhør med begæring om varetægtsfængsling, herunder anmodning om varetægtsfængsling i surrogat med henblik på psykiatrisk behandling.
- Den 5. februar 2020 præciserede Rigsadvokaten i Rigsadvokatmeddelelsen, at anklagemyndigheden altid skal være opmærksom på formålet med varetægtsfængslingen ved overførsel til fængsling i surrogat og eventuelt protestere imod, at retten træffer afgørelse herom.
- Det blev endvidere præciseret i Rigsadvokatmeddelelsen, at det til enhver tid skal sikres, at der er en løbende dialog mellem anklagemyndigheden og regionerne i situationer, hvor en flugt og befrielsestruet person, herunder et bandemedlem, er blevet varetægtsfængslet i surrogat på en retspsykiatrisk afdeling, og hvor det sundhedsfaglige personale på afdelingen efterfølgende vurderer, at der ikke er et psykiatrisk behandlingsbehov. I sådanne situationer skal den retspsykiatriske afdeling have mulighed for direkte at kontakte den lokale

anklagemyndighed, således at den surrogatanbragte kan blive fremstillet for domstolene med henblik på varetægtsfængsling i et almindeligt arresthus eller en arrestafdeling i et fængsel. En tilbageførsel skal således ikke afvente en kommende fristforlængelse, men skal fremmes hurtigst muligt. Såfremt en sådan information måtte tilgå politisøjlen skal informationen overgives til anklagemyndigheden hurtigst muligt med henblik på iværksættelse af ovennævnte.

- Den 12. november 2020 udarbejdede kriminalforsorgen i forlængelse af undvigelsen fra Herstedvester Fængsel den 20. oktober 2020 en indsatsplan der navnlig har fokus på undvigelser inde fra lukkede fængsler og arrester. Indsatsplanen indeholder følgende generelle sikkerhedstiltag:
 - Gennemgang af beredskabsplanerne med fokus på undvigelser og gidseltagning.
 - Inspektion af samtlige lukkede fængsler og arrester i sikkerhedsklasse 2.
 - Screening af alle indsatte i lukkede fængsler og arrester mhp. at udpege højrisikoindsatte og sikre, at de er placeret og håndteres sikkerhedsmæssigt forsvarligt.
 - Nye skærpede nationale regler om de indsattes adgang til effekter i celler i lukkede fængsler og arrester.
 - Gennemgang af plansættet vedrørende gidseltagning.
 - Udpeges af sikkerhedskoordinatorer i alle fængsler og arrester.
 - Styrkelse af det konkrete sikkerhedsarbejde med 8 sikkerhedsspecialister.
 - Tilsynsbesøg i lukkede fængsler og arresthuse med fokus på sikkerhedsforanstaltninger og sikkerhedsprocedurer.
 - Målrettede midler til efteruddannelse af sikkerhedseksperter og sikkerhedskoordinatorer.
 - Revision af fængselsbetjentuddannelsen.
- Herudover anbefales det i herværende handlingsplan mod undvigelser, at:
 - Rigsadvokaten overvejer, om det skal anføres i Rigsadvokatmeddelelsen, at anklagemyndigheden skal være opmærksom på, om der er tilstrækkeligt grundlag for at nedlægge påstand om varetægtsfængsling i surrogat på psykiatrisk hospital, førend der foreligger en kvalificeret og konkret retspsykiatrisk vurdering af arrestanten.
 - Der oprettes særlige cellepladser i to af kriminalforsorgens lukkede fængsler/arrester til psykiatrisk udredning af arrestanter, der er særligt undvigelsestruede og/eller har en negativt stærkt styrende adfærd.

- Kriminalforsorgen viderefører arbejdet med tiltag, der kan begrænse udgange og transporter til sundhedsmæssig behandling, og styrker den sikkerhedsmæssige vurdering forud for ledsagede udgange.
- Der udarbejdes landsdækkende retningslinjer for udveksling af oplysninger mellem myndigheder, således at myndighederne har samme grundlag for sikkerhedsvurdering af frihedsberøvede personer.
- Der udarbejdes hjemmel til sikkerhedskontroller i psykiatrien.
- Der udarbejdes særlige regler for afsnit for surrogatanbragte i psykiatrien
- Det præciseres i retsplejelovens § 771 og § 772, at brev- og besøgskontrol også kan iværksættes, for at forhindre at varetægtsarrestanten unddrager sig forfølgning af fuldbyrdelse af straf.
- Der skabes lighed i regelsættene vedrørende afskæring af besøg og overvåget besøg for så vidt angår afsonere og varetægtsarrestanter, der er registrerede bandemedlemmer.
- Det overvejes at præcisere, at det ved vurderingen af, om sigtede kan deltage i et retsmøde via video, skal tillægges særlig vægt, at sigtede er frihedsberøvet.
- Det undersøges nærmere, om reglerne for kriminalforsorgens brug af håndjern under transport af indsatte er for restriktive og om der er behov for at skabe hjemmel til, at kriminalforsorgen kan anvende øvrige sikringsmidler over for indsatte under transport. I samme forbindelse bør det undersøges, om der er øvrige situationer, hvor afgrænsningen af om frihedsberøvede må ilægges håndjern, skal tydeliggøres, eksempelvis om det skal afgrænses, hvornår frihedsberøvede må være ilagt håndjern i retten.